

Μαμάδες

Αθήνα 2004

ΒΟΥΛΑ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ

Μαμάδες

εικονογράφηση: Lise-Lotte Iversen

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Αθήνα 2004

Είναι το διπλανό παιδί ίδιο μ' εσένα; Σίγουρα όχι.

Ούτε και η μαμά του ίδια με την δική σου.

Έτσι είναι στην ζωή.

Όλοι μας είμαστε διαφορετικοί ακόμα κι αν μοιάζουμε

σε πάρα πολλά σημεία.

Έλα να γνωρίσεις κάποιες μαμάδες.

Μετά, αν θέλεις, γράψε ή ζωγράφισε κι εσύ κάτι

για την δική σου μαμά.

Θα χαρούμε να την γνωρίσουμε!

Η μαμά της Ερατώ

Η μαμά μου έχει πολύ λεπτό χαρακτήρα! Είναι πολύ συγγενική, διακριτική και έχει ωραίους τρόπους. Έχει επίσης πολύ ωραία ρωνή, γι' αυτό τρελαίνομαι να μου αφηθείται ιστορίες. Θα πρέπει να σας πω πως είναι πολύ καλλιεργημένη και πως γνωρίζει πολλά-πολλά πράγματα. Οι άλλοι όμως δεν το βλέπουν αυτό. Πολλές φορές ακούω να λένε πίσω της: «Πω πω, τι χοντρή!» Και τα παιδιά στο σχολείο μιλάνε καμιά φορά με σκληρά λόγια για την μαμά μου. Όμως τι με νοιάζει όμωρα αυτό; Εγώ την αγαπώ την μαμά μου και ξέρω ότι έχει την πιο ζεστή αγκαλιά του κόσμου!

Η μαμά του Μπόφο

Η μαμά μου αγαπά πολύ τα χρώματα! «Ταιριάζουν με το σκούρο δέρμα μου», λέει.

Η αλήθεια είναι πως η μαμά μου είναι πολύ όμορφη και πως τη θαυμάζω.

Πιο πολύ απ' όλα μ'αρέσει το φωτεινό της χαμόγελο. Όταν τελειώνει το σχολείο και τη βλέπω έξω από την πόρτα να με περιμένει χαμογελαστή, ξεκουράζομαι αμέσως.

Κάποιοι όμως στο δρόμο μάς κοιτάζουν παράξενα. Μια φορά μάλιστα κάποιος είπε: «Σαν την καγκιά είσαι, κατάρμερη!» Η μαμά μου μαζούτηκε λίγο, εγώ όμως γύρισα, τον κοίταξα κατάματα και τον είπα: «Η μαμά μου για μένα είναι η πιο όμορφη και η πιο καλή μαμά του κόσμου!» Μετά συνεχίσαμε τη βόλτα μας.

Η μαμά της Λουκίας

Με τη μαμά μου μοιραζόμαστε τα πάντα. Μολύβια, ξύστρες, γόμες, μαρκαδόρους. Είναι κι αυτή μαθήτρια, πάει στο σχολείο δεύτερης σπουδής. Είναι πολύ νέα η μαμά μου και γεμάτη όνειρα για τη ζωή μας.

- «Θέλω να τα καταφέρω, να τελειώσω το σχολείο, έστω και αργά.

Τώρα ξέρω τι αξίζει η μόρφωση» μου λέει.

- «Μαμά, άμα διαβάσεις, θα τα πας καλά», την ενθαρρύνω. «Κάλλιο αργά παρά ποτέ».

Η μαμά του Θωμά

Αυτή είναι η μαμά μου με το αγροτικό της, εμένα και το σκυλί μας.

Η μαμά χαίρεται να μ' έχει κοντά της, το ίδιο και γω. Όταν πάμε στα χωράφια κουνάμετιάζουμε για τα πάντα, μαθαίνει τα νέα μου από το σχολείο, μου λέει ιστορίες από την παιδική της ηλικία...

Είναι πολύ δυναμική και πολύ δυνατή, όπως ήταν ο μπαμπάς μου πριν αρρωστήσει. Κάποτε βρήκαμε ένα πουλάκι που είχε πέσει από τη φωλιά του. Η μαμά μου το έβαλε με πολλή προσοχή στην τσέπη της και μου είπε:

-«Θωμά, έλα, θα το φροντίσουμε πολύ, μη μας ζητήσει και τον λόγο η μαμά του!»

-«Μαμά», της είπα εγώ, «φαίνεσαι δυνατή σαν θονό κι είσαι ευαίσθητη σαν αγριολούλουδο!».

Η μαμά του Σίφνι

«Καλώς τα κόκκινα τα μαχουλάκια σαν μήλα μρωδάτα!» Έτσι με καλωσορίζει η μαμά μου, όταν γυρίζω στο σπίτι. Έχει αδυναμία στις παρομοιώσεις με τα φρούτα, αφού, όπως λέει, τα φρούτα κουβαλούν τη σοφία της φύσης. Στη λαϊκή αγορά την ξέρουν όλοι σί το πώς διαλαλεί τα προϊόντα της: «Άτακτα καρπούζια, ντροπαλά ροδάκινα, χαρούμενα κέρασια, ευγενικές φράουλες, σκανταλιάρικα σύκα! Φρούτα με προσωπικότητα!»

Η μαμά της Φρόσως

Όταν η μαμά μου έπιασε δουλειά στο Δήμο, στην Υπηρεσία Καθαρισμού, πήρανα στην πρώτη Δημοτική. Θυμάμαι ακόμα τόσο πολύ χαρήκαμε όλοι, γιατί σπιτέλους λύναμε σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Φέτος όμως, ένας άξεστος συμμαθητής μου, σκί που μιλούσαμε μον σίπε ειρωνικά: «Η μαμά σου είναι καθαρίστρια, Γι' αυτό μη μιλάς!»

Αισθάνθηκα να με πνίξει ο θυμός, κατάφερα όμως να του απαντήσω με σταθερή φωνή: «Καμιά δουλειά δεν είναι ντροπή, αν θες να ξέρεις.

Η δική μου η μαμά είναι τίμια κι εργατική. Εγώ καμαρώνω πολύ για τη μαμά μου!»

Ποτέ δε μου ξαναείπε κανείς κάτι παρόμοιο. Έχουν λάβει όλοι το μήνυμα. Μέσα μου εγώ αισθάνομαι όμορφα που δεν άφησα να κοροϊδέψουν τη μαμά μου. Ακούς εκεί!

μαμά της Γεωργίας

Με τη μαμά μου κάνουμε πολλά ταξίδια. Όταν έχει χρόνο μου λέει:

-«Γεωργία, έλα να ανακαλύψουμε έναν καινούργιο τόπο!»

Άλλοτε πάλι μου λέει: -«Τι θα ληξές για ένα ταξίδι παρέα σου κι εγώ;»

Τότε εγώ παίρνω ένα βιβλίο από τα πολλά της μαμάς μου κι εκείνη αρχίζει το διάβασμα. Σιγά-σιγά το δωμάτιο γεμίζει καινούργιους τόπους, άλλους πολιτισμούς και νέα πρόσωπα.

Ξέχασα να σας πω πως η μαμά μου είναι συγγραφέας παιδικών βιβλίων.

Όταν τη ρωτάνε πώς καταφέρνει και γράφει τόσο ωραία βιβλία εκείνη απαντάει απλά:

«Αγαπώ πολύ τη ζωή, μα πιο πολύ τα παιδιά».

Η μαμά του Σωκράτη

Μου αρέσουν οι άνθρωποι που έχουν άποψη στη ζωή. Μου το έχει μάθει η μαμά μου. Η μαμά μου, η Αμαλίσσα, έχει γίνει πολύτροχη μητέρα «από άποψη», όπως λέει. Μετά συμπληρώνει: «Και ο Μιλτιάδης όμως ονειρεύόταν πολλά παιδιά. Κι έτσι ταϊριάξαμε.»

Η μαμά μου είναι σαν τη μελισσούλα, όλο κάτι κάνει. «Τα πολλά παιδιά έχουν πολλές ενθύνες, πολλή δουλειά και ο χρόνος είναι πάντα λιγοστός», την ακούω πότε-πότε να λέει.

Όμως η μαμά μου έχει πάντα χρόνο για αγκαλιές και φιλιά. Πού τον βρίσκει;

Η μαμά της Δάφνης

Στο σπίτι μας μιλάμε δυο γλώσσες, την ελληνική και την ελληνική νοηματική! Την ελληνική νοηματική την έμαθα από πολύ μικρή για να μιλάω με τη μαμά μου κι είναι μια εξαιρετικά πλούσια γλώσσα. Καμιά φορά, όταν κάνουμε αστεία με τη μαμά είναι σα να παίζουμε κωμωδία του θωβού κινηματογράφου. Πότε-πότε παίζουμε σι'αλήθεια ολόκληρα έργα, αντί όμως «χοντρός και λιγνός» παίζουμε «ψηλή και κοντή». Α, η μαμά μου έχει μεγάλη φαντασία κι είναι πρωταγωνίστρια σε πλάκες και αστεία!

Η μαμά του Αργύρι

Η μαμά μου δουλεύει όλη μέρα σ' ένα γραφείο με γκριζους τοίχους, με παλιά έπιπλα, κωμμένα πίσω από στοίβες χαρτιά. Συνέχεια σφραγίζει, δράβει, ανοίγει και κλείνει φακέλους. Κάθε Τρίτη είμαι όλο χαρά γιατί περνάω λίγη ώρα με τη μαμά στο γραφείο της. Μου δίνει χαρτιά, μολύβια και καμιά παλιά σφραγίδα. Εχω τότε φτιάχνω σφραγιδολούλουδα σαν μαργαρίτες και σαν παπαρούνες. Η μαμά όταν βλέπει τι ζωγραφίζω, μου χαϊδεύει το κεφάλι και μου λέει: «Όταν έρχεσαι στο γραφείο μου όλα γίνονται πιο χαρούμενα, πιο φωτεινά, λες και μπαίνει και η άνοιξη μαζί σου, μπουμπουκάκι μου!»

Η μαμά της Φωτούλας

Για τη μαμά μου τα παιδιά είναι το χαμόγελο της ζωής.

Χρόνια προσπαθούσε να αποκτήσει παιδί. Ο καιρός περνούσε και η ίδια έτρεχε από γιατρό σε γιατρό με την ελπίδα να μείνει έγκυος. Όσοι ξαφνικά εμφανίστηκα εδώ. Καταλαβαίνετε πως είμαι ό,τι πολυτιμότερο για τη μαμά μου.

Πολύ συχνά μου λέει: «Είμαι η πιο ευτυχημένη και η πιο ευχέρη μαμά του κόσμου!»

Μια μέρα ένα παιδί στο σχολείο μου είπε:

-«Η μαμά σου είναι πολύ μεγάλη, έχει γερασμένο πρόσωπο!»

-«Η καρδιά της όμως είναι σαν μικρού παιδιού», τον απάντησα γελώντας κι έτρεξα να παίξω κοντά με τις φίλες μου.

Η μαμά της Ματούλας

Στο σπίτι μου τον τελευταίο καιρό η ατμόσφαιρα ήταν περίεργη. Η μαμά μου είχε χάσει τη δουλειά της κι ήταν άνεργη. Κάθε πρωί όταν με πήγαινε στο σχολείο, αγόραζε εφημερίδα από το περίπτερο και έψαχνε αποδυναμωμένα τις μικρές αγγελίες. Εγώ όταν την έβλεπα απογοητευμένη χωρίς όρεξη για τίποτα, την αγκάλιαζα και της έλεγα:

- «Μαμά, μια μπόρα είναι θα περάσει. Εσύ δε λες πάντα πως η ζωή θέλει αγώνα; »

- «Δεν αντέχω άλλο αυτήν την κατάσταση! Ευτυχώς που έχω κι εσένα, Ματούλα μου. Είσαι η χαρά της ζωής μου» μου απαντούσε. Σήμερα όμως, όταν γύρισα από το σχολείο, όλο το σπίτι ήταν διαφορετικό, γεμάτο χρώματα.

- «Βρήκα δουλειά» μου είπε χαρούμενη.

- «Επιτέλους, μαμά, πέρασε η μπόρα, βγήκε το ουράνιο τόξο!»

Η μαμά του Γιάννη

Όταν πήγα την πρώτη φορά στο νοσοκομείο κι είδα τη μαμά μου ξαπλωμένη, βούρκωσα κι έτρεξα αμέσως να την αγκαλιάσω. Έχει περάσει πολύς καιρός από τότε κι έχω πια συνηθίσει. Σχεδόν κάθε απόγευμα επισκέπτομαι τη μαμά μου και της κρατάω παρέα. Καμιά φορά της διαβάζω κάτι ή της αφηγούμαι μια ιστορία. Σήμερα είμαι χαρούμενος γιατί άκουσα ότι σε τρεις εβδομάδες θα' ρθει στο σπίτι.

«Έτσι θα μπορέσουμε να διορθώσουμε τα γενέθλιά μου όλοι μαζί» σκέφτηκα. Ευτυχώς!

μαμά της Αφροίτας

Στο νησί μας οι περισσότεροι ζούμε από τον τουρισμό. Εμείς έχουμε ένα μικρό ξενοδοχείο και δίπλα μια μικρή ταβέρνα. Όλο το καλοκαίρι έχουμε όλοι πολλή δουλειά. Ειδικά η μαμά μου δουλεύει ασταμάτητα: το πρωί στο ξενοδοχείο, μετά στην ταβέρνα. Προσπαθεί να ευχαριστήσει τους πάντες, να μην έχει κανείς παράπονο.

«Για να μας ξανάρθουν, χελιδονάκι μου», μου λέει «όπως ξανάρχονται τα χελιδόνια!»

Κι εγώ τρέχω και βρωλιάζω σαν πουλάκι στην αγκαλιά της και παρακαλώ να μη μας ενοχλήσει κανείς.

Η μαμά του Μισέλ

Η μαμά μου κάθε μέρα πριν φύγει για τη δουλειά της, ακούει στο ραδιόφωνο το δελτίο καιρού. Είναι πολύ σημαντικό γι' αυτή, γιατί ως τροχονόμος είναι όλη την ώρα στο δρόμο. Άμα δειτε τη μαμά μου όταν δουλεύει, είναι σαν καλλιτέχνης που παίζει παντομίμα. Αλλά και η στολή της πάει πολύ. Στο σπίτι όταν κάνω καμιά ζαβολιά μου φωνάζει: «Κόκκινο! Στοπ!» Όταν πάλι της ζητάω να πάμε καμιά βόλτα μου λέει: «Έχεις προτεραιότητα.» Όταν ξεκινάμε όμως την προλαβαίνω και λέω:

«Πράσινο! Φύγαμε!»

Η μαμά της Μαριάνθης

«Η μουσική είναι τρόπος ζωής», συνηθίζεις να λέει η μαμά μου.

Η αλήθεια είναι πως σιγά-σιγά, τώρα που κι εγώ παίζω μουσική, αρχίζω να καταλαβαίνω τι εννοεί. Η μαμά μου δε χρειάζεται να μου πει πώς αισθάνεται. Από τη μουσική που παίζει καταλαβαίνω αν είναι χαρούμενη, λυπημένη, θυμωμένη ή αν απλά κάνει εξάσκηση. Όταν στοιμάζεται για συνανλία, παίζει ατέλειωτες ώρες. Εγώ πάλι κοντά της και παραπονημένος. Τότε εκείνη με κοιτάζει βαθιά στα μάτια και μου λέει σοβαρά:

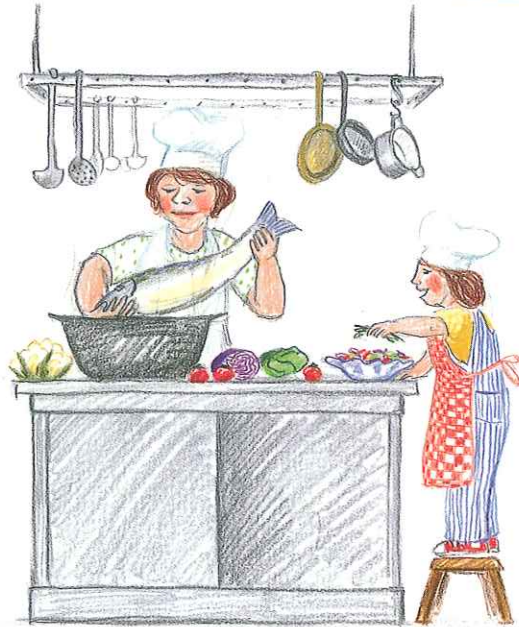
«Μαριάνθη, τώρα πρέπει να δουλέψω». Ξαφνικά όμως με σηκώνει ψηλά και αναφωνεί: «Αλλά ένα μικρό διάλειμμα κάνει καλό στο παιδί, μα πιο πολύ στη μαμά του!»

Η μαμά του Αχιλλέα

Στην αρχή μου φαινόταν πολύ περίεργο που τόσος κόσμος ήξερε τη μαμά μου. Μετά άρχισε να μ' σκηνερίζει που όπου κι αν πηγαίναμε κάποιος ζητούσε αυτόγραφο ή μας φωτογράφιζε κι άλλοι μας κοιτούσαν όλο περίεργα. Σιγά-σιγά κατάλαβα ότι ο κόσμος χαίρεται πολύ όταν συναντάει μια διάσημη ηθοποιό κι άρχισα να καμαρώνω. Η μαμά μου τα καταλαβαίνει όλα αυτά. Γι' αυτό δεν χάνει ευκαιρία να μ' αγκαλιάσει και να μου πει δίνοντάς μου ένα φιλή «ο πιο σημαντικός ρόλος μου είναι που είμαι μαμά σου, γιατί μαζί σου ζω αληθινά».

Η μαμά της Μπήθως

Η φαρόσουπα της μαμάς μου είναι καταπληκτική, το λένε όλοι όσοι την έχουν δοκιμάσει. Αλλά και τα κέρτσάκια της, οι ντολμάδες της, ο μουσακάς και το χιουρέτσι. Βλέπεις η μαμά μου είναι περιζήτητη μαγειρίτσα. Από μικρή ήταν το όνειρό της. Όταν μεγάλωσε πήγε σε σχολή Μαγειρικής και σπούδασε.

- « Ποιο είναι το μυστικό σου; » τη ρωτώ όταν μ' αφήνει και τη βοηθάω.

- « Αγάπη, μωράκι και υπομονή. Να όπως και με σένα: πρώτα -πρώτα χρειάζεται αγάπη, μετά μωράκι για να προκόψεις και υπομονή με τις σκανταλιές σου. Βλέπεις είναι μαγική αυτή η συνταγή », μου λέει και μου κλείνει το μάτι.

Η μαμά του Νικόβα

Η μαμά μου είναι «ψαράς στέριας», όπως λέει η ίδια. Βοηθάει δηλαδή τον μπαμπά μου να ξεψαρίσουν, να ρετιάξουν τα δίχτυα και να πουλήσουν την ψαριά. Ξυπνάει ξημερώματα, βάζει τις χαλότσες της και τα αδιάβροχα ρούχα και κατεβαίνει στη θάλασσα όλο αγωνία. Πιάσαμε τίποτα ή όχι; Όταν η ψαριά είναι κακή, λέει:

«Ευλογημένη νάσαι θάλασσα που κρύβεις τους καρπούς σου».

Εγώ τότε την αγκαλιάζω σφιχτά και το περίσφρο είναι πως αντί να μνηρίσει ψαρίλα, μοσχοβολάει σαν ανοιξιότικο λιβάδι.

Η μαμά του Σταμούλη

Η μαμά μου έχει μια δουλειά «που έχει ρόδες», όπως λέει η ίδια. Είναι εμπορική αντιπρόσωπος και ταξιδεύει κάθε εβδομάδα. Λείπει δυο - τρεις μέρες και μετά ξανάρχεται. Τότε μένω με τον μπαμπά. Περνάμε όμορφα, δε λένε, αλλά μου λείπει η μαμά. Κάθε βράδυ πριν πάω για ύπνο μου τηλεφωνεί και μου λέει μια ιστορία. Αγατώ πολύ όλες τις ιστορίες που μου λέει. Πιο πολύ όμως μου αρέσει όταν μου λέει:

«Λοιπόν μου λαμπρό, καλή σου νύχτα! Αύριο θα είμαστε πάλι μαζί!»

Η μαμά του Φούντι

Στο μαγαζί της μαμάς μου τώρα πουν μούάλωσα πάω πιο συχνά. Μου αρέσει να βλέπω τα ωραία ρούχα και τις πελάτισσές που πάνε κι έρχονται. Η μαμά τις συμβουλεύει και τις εξυπηρετεί με το χαμόγελο στα χείλη. Αγατάει πολύ τη δουλειά της. Όταν όμως θυρίζει στο στίτι, θγάζει τα παπούτσια της και λέει «Πω πω! τα πόδια μου φωτιές θγάζουν! Είναι κι αυτές οι φλέβες μου! Τι περιμένεις με τέτοια ορθοστασία!» Τότε εχω τρέχω και βέρνω ένα μαξιλάρι δια να τα ξεκουράσει φωνάζοντας: «Πουλάω φροσιά δια πόδια πουν θγάζουν φωτιά!»

δική σου μαμά!

ISBN: 960-8313-70-8

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης